

ETIČKI KODEKS MEDIJATORA

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

COUNCIL OF EUROPE

Implementirano
od strane Savjeta Evrope

Centar za posredovanje
Crne Gore

ETIČKI KODEKS MEDIJATORA

© 2020 Savjet Evrope

Sva prava zadržana. Licencirano Evropskoj uniji pod uslovima.

Nijedan dio ove publikacije ne može se prevesti, reprodukovati, niti prenositi, u bilo kom obliku ili na bilo koji način, elektronskim putem (CD-ROM, internet, itd.) ili mehanički, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji drugi način skladištenja ili sistemom za preuzimanje informacija, bez prethodne pisane dozvole Direkcije za komunikacije (F-67075 Strazbur Cedex ili publishing@coe.int).

Izrada ovog dokumenta omogućena je uz finansijsku podršku Evropske unije i Savjeta Evrope.

Stavovi izraženi u ovom dokumentu ne predstavljaju zvaničan stav Evropske unije ili Savjeta Evrope.

PREDGOVOR

Medijacija, kao osnovna i vodeća metoda alternativnog rješavanja sporova, ima izuzetno veliki značaj za unapređenje efikasnosti pravosuđa, efikasnosti i pravovremenosti zaštite građana i drugih pravnih subjekata, unapređenje poslovnog ambijenta, poboljšanje pristupa pravdi i, s tim u vezi, obezbjeđenje pravne sigurnosti.

Za unapređenje primjene i uspješnosti medijacije posebno je važna uloga medijatora, kao trećeg neutralnog lica koje sprovodi postupak medijacije i pomaže strankama da postignu poravnanje, bez ovlašćenja da im nametne rješenje. Zbog svoje važne uloge od koje, prvenstveno, zavisi uspješnost medijacije i jačanje povjerenja u istu, kao i zaštita učesnika u postupku medijacije, medijatori se prilikom sprovođenja medijacije, kao i u svim oblicima javnih nastupa koji za temu imaju medijaciju, moraju pridržavati određenih moralnih i profesionalnih načela i pravila ponašanja čiji je cilj očuvanje i unapređenje dostojanstva i ugleda medijatora. Navedeno je ukazalo na potrebu donošenja Etičkog kodeksa, kao zajedničkog sistema vrijednosti i dominantnog modela profesionalnog ponašanja medijatora, koji je usklađen sa međunarodnim

standardima u ovoj oblasti, a prije svega sa Evropskim kodeksom ponašanja za medijatore iz 2004. i 2018. godine, čime se Crna Gora svrstala u red razvijenih država koje žele da afirmišu ovaj način rješavanja sporova uz poštovanje najviših međunarodnih etičkih standarda za medijatore.

Pridržavanjem načela i standarda koji su predviđeni ovim kodeksom, a što predstavlja njihovu dužnost, medijatori će osigurati da se poštuju jednaki standardi kvaliteta svih postupaka medijacije i doprinijeti jačanju povjerenja građana u medijaciju te, s tim u vezi, unapređenju njene primjene.

Na osnovu člana 11b Zakona o posredovanju („Sl. list RCG“, br. 30/05 i „Sl. list CG“, br. 29/12 i br. 18/19) i člana 12 Statuta Centra za posredovanje, Upravni odbor Centra, na telefonskoj sjednici održanoj dana 15.01.2020. godine, donio je

ETIČKI KODEKS MEDIJATORA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim etičkim kodeksom utvrđuju se etički standardi i pravila ponašanja medijatora u svim aspektima primjene medijacije.

Etički standardi i pravila ponašanja medijatora tumače se i primjenjuju u skladu sa principima Evropskog kodeksa ponašanja za medijatore.

Cilj

Član 2

Cilj ovog etičkog kodeksa je:

- uspostavljanje etičkih standarda i pravila ponašanja medijatora u svim aspektima primjene medijacije;
- podrška kompetentnom ponašanju medijatora;
- zaštita učesnika u postupku medijacije;

- afirmacija i promovisanje povjerenja u medijaciju.

Primjena

Član 3

Ovaj etički kodeks primjenjuje se na medijatore koji su upisani u Registar medijatora koji vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljem tekstu: Ministarstvo pravde).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom etičkom kodeksu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. NAČELA I STANDARDI PONAŠANJA

Načela

Član 5

Medijator je dužan da se u svom radu pridržava načela i standarda koji se odnose na:

- nepristrasnost i pravičnost;
- nezavisnost;
- neutralnost i jednakost;
- konflikt interesa;

- kompetentnost;
- povjerljivost;
- kvalitet postupka;
- nagradu i troškove;
- unapređenje medijacijske prakse;
- promociju medijacije.

Nepristrasnost i pravičnost

Član 6

Medijator je dužan da medijaciju sprovodi nepristrasno i pravično i da izbjegne ponašanje koje ostavlja utisak pristrasnosti.

Nepristrasnost i pravičnost podrazumijevaju odsustvo privilegovanja neke od strana u postupku medijacije i predrasuda u vezi ličnosti učesnika i njihovog ponašanja tokom medijacije, kao i obavezu medijatora da pomogne svim učesnicima u postupku medijacije u pronalaženju međusobno prihvatljivog rješenja.

Medijator je dužan da odbije medijaciju ako ocijeni da ne može da je vodi na nepristrasan način, odnosno da se povuče iz medijacije u bilo kojoj njenoj fazi kada procijeni da je njegova nepristrasnost dovedena u pitanje, osim ako se učesnici u postupku medijacije saglase da medijator sprovede medijaciju, odnosno nastavi postupak medijacije.

Medijator je dužan strankama saopštiti sve okolnosti, za koje zna, a koje bi mogle kod stranaka ili kod njega uticati na nepristrasnost.

Nezavisnost

Član 7

Medijator je u vršenju dužnosti medijatora nezavisan.

Nezavisnost medijatora podrazumijeva slobodu medijatora da postupak medijacije sprovede bez bilo kakvog spoljašnjeg uticaja, ograničenja, nagovaranja, pritisaka, prijetnji ili miješanja od strane bilo koga, u skladu sa zakonom i najboljim stečenim vještinama medijacije.

Neutralnost i jednakost

Član 8

Medijator je dužan da prilikom sprovođenja medijacije postupa neutralno i da se pridržava svih načela medijacije, kao i da vodi računa samo o proceduralnim pitanjima postupka, bez upuštanja u davanje komentara i vrijednosnih sudova, savjeta ili predlaganja rješenja, postupajući na jednak način prema svim stranama u sporu.

Konflikt interesa

Član 9

Medijator je dužan da izbjegne konflikt interesa i da bez odlaganja upozna strane u sporu sa postojanjem stvarnih, prividnih ili mogućih konflikta interesa koji bi mogli ugroziti njegovu nepristrasnost ili kod strana u sporu stvoriti utisak njegove pristrasnosti.

Pod okolnostima koje utiču na konflikt interesa medijatora smatraju se:

- svaki lični ili profesionalni odnos medijatora sa jednom od strana u sporu;
- svaki finansijski ili drugi interes medijatora, direktan ili indirektan, u pogledu ishoda medijacije;
- ranije postupanje medijatora ili člana njegove firme, u bilo kom drugom svojstvu osim u svojstvu medijatora za bilo koju od strana.

Medijator će ispitati postojanje činjenica koje bi mogle dovesti do nastanka prividnog ili stvarnog konflikta interesa.

U slučaju postojanja stvarnih, prividnih ili mogućih konflikta interesa koji bi mogli ugroziti njegovu nepristranost, medijator može sprovoditi medijaciju, odnosno nastaviti medijaciju samo ako se stranke sa tim saglase.

Ako bi konflikt interesa mogao da ugrozi postupak medijacije, medijator će se povući ili odbiti da sprovede postupak medijacije bez obzira na suprotno izraženu želju ili saglasnost strana u sporu.

U slučaju kada medijator, nakon okončanja medijacije u koju je bio uključen, razvija lični ili profesionalni odnos sa stranama u sporu ili njima bliskim licima, dužan je da razmotri protok vremena od okončanja medijacije, prirodu konkretnog odnosa i usluge koje se nude, kako bi utvrdio da li ti odnosi mogu da stvore prividni ili stvarni konflikt interesa, odnosno da ugroze integritet medijacije.

Kompetentnost

Član 10

Medijator će sprovoditi medijaciju samo ako ima potrebnu kompetentnost koju stiče odgovarajućom obukom i kontinuiranim unapređenjem profesionalnih znanja i vještina, u skladu sa relevantnim standardima i programom akreditacije.

Ako medijator u toku postupka medijacije utvrdi da ne raspolaže potrebnom kompetentnošću za sprovođenje medijacije, dužan je da tu činjenicu saopšti stranama u sporu bez odlaganja i preduzme odgovarajuće korake u pravcu povlačenja iz postupka medijacije ili obezbjeđivanja odgovarajuće pomoći.

Povjerljivost

Član 11

Medijator je dužan da poštuje privatnost strana u sporu i da čuva povjerljivost svih podataka i informacija koje je saznao tokom medijacije kao tajnu, osim ako strane u sporu nijesu drukčije ugovorile ili ako to nije propisano zakonom.

Ako se strane u sporu sa tim saglase, medijator može da otkrije informacije koje je saznao tokom medijacije.

Medijator obezbjeđuje povjerljivost i tako što strani u sporu ne otkriva podatke i informacije koje mu je u povjerenju saopštila druga strana, na odvojenom sastanku.

Medijator može podatke i informacije koje je saznao od jedne strane u sporu da prenese drugoj strani samo ako je stranka izričito izjavila da je saglasna da se određeni podatak ili informacija prenese drugoj strani.

Zaštitu povjerljivosti medijator obezbjeđuje kroz preduzimanje radnji i mjera u cilju čuvanja podataka dobijenih u postupku medijacije, kao i kroz obezbjeđenje sigurnog uništenja dobijenih podataka.

Povjerljivost se mora poštovati i prilikom arhiviranja dokumentacije o medijaciji.

Medijator je dužan da i nakon okončanja postupka medijacije poštuje načelo poverljivosti, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Ako medijator učestvuje u nekom od vidova edukacije, istraživanju ili evaluaciji primjene medijacije, dužan je da čuva anonimnost strana u sporu i da uvaži njihova razumna očekivanja u vezi povjerljivosti.

Kvalitet procesa

Član 12

Medijator je dužan da sprovodi postupak medijacije u skladu sa zakonom i ovim etičkim kodeksom, obezbjeđujući poštovanje rokova, prisustvo učesnika u postupku, njihovu bezbjednost i aktivno učestvovanje u postupku, pravičnost, kompetentnost i uzajamno poštovanje svih učesnika u postupku medijacije.

Ako u postupku medijacije učestvuje lice sa invaliditetom, medijator je dužan da postupak medijacije sprovodi sa posebnom pažnjom u cilju obezbjeđenja potpune zaštite i adekvatnog ostvarivanja prava tog lica.

Medijator je dužan da u toku sprovođenja postupka medijacije razgraniči svoju poziciju medijatora od svoje profesionalne pozicije.

Medijator je dužan da obustavi postupak medijacije u svim slučajevima u kojima zbog sumnje na postojanje nasilja u porodici medijacija ne bi bila svrsishodna.

Ako medijator procijeni da ponašanje učesnika i njegovo lično ponašanje ugrožava sprovođenje medijacije u skladu sa zakonom i ovim kodeksom, medijator će preduzeti odgovarajuće korake uključujući, ako je potrebno, odlaganje medijacije, povlačenje iz postupka medijacije ili okončanje medijacije.

Naknade i drugi troškovi

Član 13

Medijator je dužan da svakoj strani u sporu ili njenom zastupniku da tačne i potpune informacije o stvarnim i potencijalnim troškovima koji bi mogli da se pojave u vezi sa postupkom medijacije, kao i o obveznicima plaćanja tih troškova.

Unapređivanje medijacijske prakse

Član 14

Medijator je dužan da nastoji da svojim ličnim angažovanjem unapređuje praksu medijacije kroz sljedeće aktivnosti:

- podržavanje raznovrsnosti u oblasti medijacije i omogućavanje medijacije onima koji izaberu da je koriste, uključujući pružanje usluga po povoljnijim uslovima za uključene strane ili besplatno u slučaju kada je to propisano zakonom;
- učestvovanje u istraživanjima i evaluaciji medijacije;
- podršku medijatorima-početnicima putem treninga, mentorske pomoći i umrežavanja.

Odnos prema drugim medijatorima

Član 15

Medijator je dužan da poštuje druge medijatore i unapređuje saradnju sa njima, kao i sa stručnjacima iz drugih oblasti koje su od značaja za medijaciju.

U slučaju kada postupak medijacije vode dva ili više medijatora, medijator će biti posvećen timskom radu i o svemu informisati kolegu sa kojim postupa u konkretnom slučaju.

Medijator je dužan da pokaže poštovanje za različite stavove u oblasti medijacije, spremnost da uči od drugih

medijatora i radi sa drugima na unapređenju profesije, razvijanju kulture dijaloga i tolerancije u društvu.

Promocija medijacije

Član 16

Medijator je dužan da afirmiše postupak medijacije kao pogodan i preporučljiv način alternativnog rješavanja sporova na profesionalan, istinit i dostojanstven način.

Medijator je dužan da u svim oblicima javnih nastupa i djelovanja koji za temu imaju medijaciju, vodi računa da njegov nastup bude u skladu sa ovim etičkim kodeksom.

Prilikom iznošenja svojih stavova na temu medijacije, medijator je dužan da čuva ugled medijatora i lični ugled.

U javnim nastupima medijator ne smije iznositi podatke o sprovedenim postupcima medijacije, koji bi mogli narušiti privatnost stranaka u tim postupcima i povjerenje građana u medijaciju.

Upoznavanje medijatora sa Etičkim kodeksom

Član 17

Izvršni direktor Centra za posredovanje, odnosno službenik Centra za posredovanje koga on ovlasti dužan je da upozna sve medijatore sa odredbama ovog etičkog kodeksa.

Javnost Etičkog kodeksa

Član 18

Ovaj etički kodeks se ističe na vidnom mjestu u Centru za posredovanje i objavljuje na njegovoj internet stranici.

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja

Član 19

Danom stupanja na snagu ovog etičkog kodeksa prestaje da važi Etički kodeks medijatora Crne Gore iz 2008. godine.

Stupanje na snagu

Član 20

Ovaj etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore.

Centar za posredovanje Crne Gore
Serdara Jola Piletića bb, 81000 Podgorica
telefon/fax +382 20 265 349
+382 20 265 359
e-mail: posredovanje@posredovanje.me

*Izrada publikacije omogućena je uz finansijsku podršku Evropske unije i Savjeta Evrope.
Stavovi izraženi u ovom dokumentu ne predstavljaju zvaničan stav Evropske unije ili Savjeta Evrope.*

Savjet Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Obuhvata 47 država, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Savjeta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum čiji je cilj zaštita ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primjenu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Zemlje članice Evropske unije odlučile su da udruže svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su izgradile zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja, zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija poklanja posebnu pažnju razmjeni postignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Finansirano
od strane Evropske unije i
Savjeta Evrope

COUNCIL OF EUROPE

Implementirano
od strane Savjeta Evrope